

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

**СТРАТЕГІЯ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»**

Розглянуто та затверджено
Вченою радою НТУ «ХПІ»
від 26. 01. 2018 р.
Протокол № 1

Ректор Є.І Сокол

СТРАТЕГІЯ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»

Є.І. Сокол, Г.С. Хрипунов – Харків: НТУ «ХПІ», 2018, 13с.

Упорядники: Є.І. Сокол
Г.С. Хрипунов
О.А. Гончаров
О.В. Василюк

ВСТУП

В останні десятиліття одним з ключових факторів трансформації освіти стала його інтернаціоналізація. Значення інтернаціоналізації вищої освіти для країни загалом, та для вищих навчальних закладів, зокрема, важко переоцінити. Цей процес наростає в умовах розвитку міжнародної економічної, соціальної та культурної інтеграції, а його значення продовжує посилюватися. Частина світових проблем може бути вирішена лише в рамках міжнародного співтовариства, що потребує формування сучасного глобального мислення і міжкультурних навичок у молодого покоління. Тому мобільність студентів, академічного та адміністративного персоналу стали важливою складовою створення Європейського Простору Вищої Освіти.

Інтернаціоналізація вищої освіти також є одним з ключових факторів модернізації управління системою вищої освіти відповідно до вимог глобального суспільства. У зв'язку із підвищенням рівня мобільності, сучасні фахівці мають бути конкурентоздатними незалежно від місця отримання освіти та подальшого здійснення трудової діяльності.

Стратегія інтернаціоналізації одночасно враховує різні можливості та академічну свободу структурних підрозділів; вона інституційно закріплюється на рівні ректорату університету, управлінських структур, інститутів, факультетів та інших структурних підрозділів. Під інтернаціоналізацію розуміється вклад в репутацію і більшу значимість університету на національній та міжнародній арені шляхом міжнародно-орієнтованих заходів із підвищення якості в сфері навчальної та наукової діяльності.

Інтернаціоналізація є одним із пріоритетів розвитку Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». Університет має великий досвід міжнародного співробітництва. Високий ступінь міжнародної репутації НТУ «ХПІ» пояснюється наявністю сталих науково-технічних та освітніх зв'язків з більш ніж 170 провідними вищими навчальними закладами з 38 країн світу, участю у найвідоміших

міжнародних грантових програмах, презентаціями проектів Університету (щорічно в університеті реалізується понад 35 наукових та освітніх міжнародних проектів) на міжнародних форумах, виставках, конференціях, постійно зростаючими індексами цитування та академічними рейтингами.

В наслідок підвищення рівня мобільності професорсько-викладацького складу вузу підіймається інтелектуальна цінність та вагомість наданих освітніх послуг. Переймання кращих практик іноземних вузів, адаптація їх до реалій НТУ «ХП», запровадження спільних навчальних програми або дисципліни з використанням віртуальних технологій, організація курсів підвищення кваліфікації відповідно до європейських стандартів дадуть можливість надавати освітні послуги на значно вищому рівні та випускати на ринок праці висококваліфікованих працівників

З метою розвитку, розширення та зміцнення міжнародних зв'язків і авторитету Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» у світовому співтоваристві, подальшого підвищення конкурентоспроможності університету на міжнародній арені, модернізації навчальних програм, підвищення якості підготовки кадрів, здатних діяти в міжкультурному професійному середовищі на більш професійному рівні з використанням інноваційних підходів та іноземного досвіду, НТУ «ХП» розробив послідовну стратегію інтернаціоналізації в якості орієнтира майбутньої діяльності.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Інтернаціоналізація – це розширення двосторонніх і багатосторонніх зв'язків та контактів між навчальними закладами різних країн на основі рівноправного і взаємовигідного співробітництва.

Інтернаціоналізація вищої освіти – інтеграція міжнародних, міжкультурних і глобальних елементів в освітній процес із залученням студентів, співробітників та викладачів.

Внутрішня інтернаціоналізація – створення такої культури і клімату всередині вузу, які просувають і підтримують міжнародне і міжкультурне розуміння. При цьому реалізація всіх програм, проектів, досліджень містить міжнародний вимір (відповідає міжнародним стандартам, включає зарубіжні напрацювання, реалізується спільно з іноземними партнерами).

Зовнішня інтернаціоналізація – процес транскордонного надання освітніх продуктів і послуг в зарубіжні країни за допомогою різних освітніх технологій і через різні адміністративні угоди.

Цілі інтернаціоналізації:

- модернізація і підвищення конкурентоспроможності освітніх програм і наукових досліджень;
- підвищення рівня доходів від експорту освітніх послуг.

Форми інтернаціоналізації:

- мобільність студентів або професорсько-викладацького складу в освітніх цілях;
- мобільність освітніх програм та інституційна мобільність;
- формування нових міжнародних стандартів освітніх програм;
- інтеграція в навчальні програми міжнародних норм та освітніх стандартів;
- інституційне партнерство;
- створення стратегічних освітніх альянсів.

Складові інтернаціоналізації:

1. На рівні керівництва:

- наявність політики і стратегії інтернаціоналізації, спрямованої на розвиток експорту освітніх послуг;
- лідерство керівництва в процесі інтернаціоналізації – ініціація заходів, спрямованих на розвиток інтернаціоналізації, підтримка ініціатив співробітників.

2. На рівні викладачів і співробітників:

- викладацька мобільність (участь закордонних викладачів в навчальному процесі);
- викладацька мобільність (участь викладачів університету в навчальному процесі зарубіжних ВНЗ);
- участь у відеоконференціях, розробка і реалізація курсів дистанційного навчання;
- участь в міжнародних конференціях, міжнародних наукових проектах, проведення спільних досліджень, підготовка спільних публікацій;
- участь в міжнародних освітніх проектах, створення спільних міжнародних освітніх програм;
- наявність міжнародного контенту в змісті дисциплін;
- читання лекцій на іноземних мовах;

3. На рівні студентів:

- мовна підготовка студентів;
- навчання іноземних студентів, студентська мобільність (включене навчання студентів зарубіжних ВНЗ);
- участь у спільних освітніх програмах, організованих в навчальному вузі, як короткострокових, так і з видачею диплома;
- студентська мобільність (включене навчання студентів у ВНЗ за кордоном, зарубіжна практика, ознайомчі програми);
- залучення студентів до науково-дослідної роботи з міжнародної тематики.

2. МЕТА, НАПРЯМКИ ТА ПРИНЦИПИ СТРАТЕГІЇ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ НТУ «ХПІ»

Стратегія інтернаціоналізації Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» є основою для перспективного і поточного планування роботи з міжнародного співробітництва та комунікацій і надання освітніх послуг для іноземних громадян. Посилення впливу європейських і світових цінностей на освітню та наукову сферу університету сприятиме формуванню додаткових можливостей в усіх напрямках діяльності університету. Стратегія інтернаціоналізації університету формує нову готовність сприймати міжнародну співпрацю НТУ «ХПІ» не як окремий вид діяльності, а як невід’ємну складову роботи кожного структурного підрозділу університету, направлену на підвищення його авторитету в науково-освітньому міжнародному просторі.

Стратегія інтернаціоналізації НТУ «ХПІ» визначає мету, принципи, завдання, базується на основоположних документах щодо модернізації вищої освіти та відповідає наступній нормативно-правовій базі:

- Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.14 р;
- Закону України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017 р.;
- Положенню КМУ № 579 від 12.08.2015 р. «Про порядок реалізації права на академічну мобільність»;
- Положенню про кредитну мобільність студентів університету (розглянуто та схвалено Вченою радою університету від 27.11.2015р.);
- Статуту Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (погоджено конференцією трудового колективу 10.11.2016 р., затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України 19.01.2017 р. № 71);
- Концепції освітньої діяльності Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» на 2016-2025 роки (затверджено Вченою радою 29.01.2016 р.).

Метою інтернаціоналізації НТУ «ХП» є:

- всебічне сприяння розвитку та процвітання університету;
- підвищення його загальноукраїнського та міжнародного рейтингу;
- адаптація до європейських і світових стандартів освіти.

Міжнародна діяльність у зв'язку з інтеграцією університету в міжнародний освітній простір включає в себе такі основні напрямки:

- академічна і наукова співпраця з іноземними освітніми установами та міжнародними організаціями, асоціаціями та мережами;
- організація академічної мобільності професорсько-викладацького складу та студентів, стажувань, підвищення кваліфікації викладачів та студентів за кордоном;
- надання освітніх послуг для іноземних студентів в університеті;
- використання міжнародного досвіду в навчально-методичній та культурно-виховній роботі;
- сприяння науковій співпраці з іноземними колегами;
- участь у міжнародних проектах (програмах, конференціях, семінарах, симпозіумах);
- грантова діяльність;
- заходи зі ствердження позитивного іміджу, розширення кількості закордонних партнерів та входження у міжнародні рейтингові системи;
- укладання двосторонніх і багатосторонніх договорів з науковими інституціями та вищими навчальними закладами закордону;
- налагодження й ефективне підтримання постійних робочих контактів з іноземними посольствами, представництвами міжнародних організацій.

Пріоритетні напрямки інтернаціоналізації НТУ «ХП»:

- розширення географії міжнародних зв'язків, укладення двосторонніх і багатосторонніх договорів з науковими інституціями та вищими навчальними закладами закордону;
- розвиток міжнародної академічної та наукової мобільності, участь у міжнародних освітніх і наукових програмах;

- інтенсифікація розповсюдження інформації про можливість участі у міжнародних проектах серед кафедральних колективів з метою їх залучення до підготовки проектних заявок та реалізації міжнародних проектів;

- активізація роботи із пошуку закордонних ЗВО-партнерів для розробки та впровадження у навчальний процес напрямів підготовки із отриманням подвійних дипломів про вищу освіту;

- посилення роботи із пошуку можливостей отримання грантів для участі студентів і викладачів у міжнародних освітніх програмах, зокрема стажуваннях;

- забезпечення координації діяльності підрозділів університету з розробки та виконання міжнародних угод і договорів.

Стратегічні орієнтири в міжнародній діяльності НТУ «ХП»:

- інтеграція у світовий та європейський науково-освітній простір шляхом розширення академічної мобільності студентів, науковців, а також їх участі у міжнародних проектах і спільних наукових дослідженнях;

- сучасні стандарти якості освіти;

- мобільність та наукові дослідження;

- конкурентоздатність та перспективи на міжнародному ринку освітніх послуг;

- міжнародне визнання та високий імідж серед закладів вищої освіти.

Принципами інтернаціоналізації НТУ «ХП» є:

демократизм, гласність, законність, гуманізм, повага прав людини, толерантне ставлення до інших культур та народів.

3. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ СТРАТЕГІЇ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ

Міжнародна стратегія інтернаціоналізації, що розроблена Національним технічним університетом «Харківський політехнічний інститут», визначає наступні цілі:

Стратегічна ціль 1. Підвищення ефективності та результативності інтернаціоналізації університету.

Стратегічні завдання:

- здійснювати постійний моніторинг потенційних можливостей міжнародного співробітництва в інститутах, на факультетах, кафедрах і підрозділах університету з метою залучення їх до розширення міжнародної освітньої і наукової співпраці;

- сформувати механізм взаємодії структурних підрозділів університету для активізації міжнародної діяльності і підвищення результативності міжнародного співробітництва на рівні кафедр, факультетів, інститутів та університету в цілому;

- запровадити систему оцінювання міжнародної активності колективів кафедр для підвищення їх ролі у міжнародній діяльності університету;

- розширювати географію міжнародного співробітництва та міжнародні контакти університету, які необхідні для досягнення ефективних результатів по всіх напрямках міжнародної діяльності;

- підвищити рейтинг університету за рахунок збільшення вагомості індексу «Міжнародна діяльність»;

- активізувати роботу щодо вступу університету у міжнародні освітні асоціації, організації, програми, фонди у формі повного або асоційованого членства;

- сформувати систему оперативного і систематичного висвітлення результатів міжнародної діяльності та розповсюдження рекламної інформації про здобутки і досягнення університету серед міжнародних організацій, фондів, асоціацій, університетів-партнерів.

Стратегічна ціль 2. Розширення академічної і наукової мобільності професорсько-викладацького складу та студентів, а також їх участі у міжнародних проектах, програмах і спільних наукових дослідженнях.

Стратегічні завдання:

- посилити роботу із пошуку можливостей отримання грантів для участі студентів і викладачів у міжнародних освітніх програмах;
- інтенсифікувати розповсюдження інформації про можливість участі у міжнародних проектах серед колективів кафедр з метою їх залучення до підготовки проектних заявок та реалізації міжнародних проектів;
- активізувати залучення науковців і студентів університету до участі у міжнародних проектах та інших формах міжнародного освітнього, наукового і культурного співробітництва;
- розширювати програми обміну студентів та стажування викладачів на засадах двосторонніх угод з іноземними партнерськими інституціями;
- організувати і брати участь в міжнародних науково-практичних конференціях, семінарах і круглих столах із залученням представників міжнародних організацій, і відомих вчених;
- активізувати роботи із пошуку іноземних вузів-партнерів для розробки та впровадження у навчальний процес напрямів підготовки із отриманням подвійних дипломів про вищу освіту;
- активізувати роботу по подвійному керівництву підготовкою аспірантів (науковий керівник в НТУ «ХП» та в закордонному ЗВО).

Стратегічна ціль 3. Участь у цільових освітніх проектах, грантових програмах, стипендіальні програми, стажуваннях.

Стратегічні завдання:

- здійснення цільових освітніх проектів, адже модернізація системи освіти має на меті підготовку висококваліфікованих, мобільних і творчих особистостей.
- проведення спільних наукових досліджень і публікація їх результатів; організація міжнародних наукових конференцій, конгресів, семінарів,

круглих столів; стажування викладачів і студентів; обміни викладачами для читання лекцій; обмін науковими і навчально-методичними публікаціями.

- навчання за кордоном, що дозволяє значним чином підвищити кваліфікацію викладача, надає змогу широко застосовувати порівняльні аспекти при викладенні матеріалу. Закордонний досвід дозволяє викладачам удосконалювати існуючі та розробляти новітні методи і технології викладання матеріалу, постійно самовдосконалюватися.

Стратегічна ціль 4. Збільшення кількості іноземних студентів.

Стратегічні завдання:

- налагодження партнерських відносин та контактів із компаніями з залучення іноземних студентів;

- налагодження контактів із дипломатичними представництвами та консульськими установами задля популяризації діяльності університету;

- розширення міжнародного співробітництва у регіонах світу;

- розширення співпраці з Європейськими країнами, країнами Близького Сходу, Азії та Африки;

- активізація рекламної компанії університету за межами України через публікацію інформації в буклетах, міжнародних та інтернет-виданнях, альманахах, професійних фахових виданнях.

4. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ

Загальний контроль над міжнародною діяльністю здійснює ректор університету. Загальний моніторинг міжнародної діяльності в НТУ «ХП» та відповідальним за впровадження цього напрямку діяльності є проректор з науково-педагогічної роботи (міжнародна діяльність).

У його підпорядкуванні є структурні підрозділи: факультет міжнародної освіти, відділ міжнародних зв'язків, освітній центр «Німецький технічний факультет», Центр сучасних педагогічних технологій, Американсько-Український бізнес-центр.

Директори інститутів та декани факультетів університету є відповідальними за реалізацію положень стратегії міжнародної діяльності, координують міжнародну діяльність кафедр інститутів і факультетів, сприяють міжнародній мобільності студентів та викладачів, поширюють відповідну інформацію серед студентів, викладачів та співробітників.

Стратегія інтернаціоналізації НТУ «ХП» затверджується Вченою радою університету та вводиться в дію наказом ректора університету.